

Constantin Telescu

OCTAVIAN GOGA
în conștiința
contemporanilor

Studiu de istorie literară

EDITURA TIMPUL

Reșița, 2000

Universitatea "Lucian Blaga" SIBIU

BIBLIOTECA CENTRALĂ

L 2551

07

ARGUMENT

Studiile de istorie literară privind creația artistică a lui Octavian Goga sunt, firește, mult mai puține decât cele de critică literară.

Scrierea unei lucrări de istorie literară, acum după atâția ani, privind evoluția receptării întregii opere literare a lui Goga ar putea fi una din motivațiile necesare editării paginilor ce urmează. Contribuțiile de istorie literară cuprind, ele însele, fragmentar referințe la creația tribunului transilvan. Fragmentar deoarece ele se referă, îndeobște, la primul volum de versuri, cel tipărit în 1905, fugăr la următoarele și deloc la dramaturgia autorului, dramaturgie care a avut succes în epocă. Referirile noastre au vizat și aceste părți ale operei lui Goga. Mai mult, explicabil, atâția ani, prin presiunile cenzurii regimului comunist, am încercat a numi, poate nu îndeajuns, determinările și zbuciumul omului politic regăsite în creația sa literară.

Cititorul atent va descoperi că lucrarea noastră este structurată după cartea lui Liviu Rusu **Essai sur la creation artistique**, tipărită întâia dată în 1935 la Paris, și acum unul dintre puținii autori români de sisteme din estetica românească.

Pe alocuri, venind în întâmpinarea cititorului de azi, am lăsat deoparte uneltele istoricului literar, studiul

publicat, acum abia, evitând trimiterile de specialitate excesive, având uneori structura eseului literar.

Fără a continua acest **captatio benevolentii**, oare obligatoriu, nu rezumăm conținutul paginilor ce urmează, ci afirmăm doar că strădaniile autorului cuprind opiniile esențiale afirmate de-a lungul timpului de Titu Maiorescu, Eugen Lovinescu, Nicolae Iorga, Sextil Pușcariu, Dimitrie Popovici, G. Călinescu, dar și Garabet Ibrăileanu, Iosif Vulcan, Ilarie Chendi, Pompiliu Constantinescu și alții, mai puțin cunoscuți azi. Nu au fost uitate contestatările constante semnate în presa literară a vremii de Mihail Dragomirescu, Ovid Densusianu și Duiliu Zamfirescu.

Ne-am referit la studii și articole tipărite în periodicele românești de prestigiu, începând cu 1904, premergător tipăririi primului volum de poezii, până în anii imediat următori stingerii din viață a autorului **Rugăciunii**. În Banat, receptarea operei lui Octavian Goga nu este semnată de condeie cunoscute, referirile fiind mai mult gazetărești.

Deși obiectul consemnărilor și interpretărilor noastre îl constituie contemporanii scriitorului, nu am neglijat viziunile din anii noștri demne de a fi luate în seamă. Ignorând excesele proletcultiste, cu determinări (oare?) discutabile azi, nu am ocolit informațiile oferite de autorul singurei ediții critice a creației literare a lui Octavian Goga, I. D. Bălan. Au fost integrate în paginile următoare și contribuțiile lui Mircea Popa și Mircea Tomuș, dar și interpretările moderne, prea puțin cunoscute, ale lui Simion Mioc. Ele se impuneau, mult mai mult decât altele.

Mulțumim **Institutului «Sextil Pușcariu» din Cluj** («**Muzeul Limbii Române**»), bunăvoinței și răbdării dovedite față de noi.